

Jerusalembrevet

NYHETSREVE • FEBRUARI-MARS 2009
SWEDISH CHRISTIAN STUDY CENTRE (SCSC)

Utan spaning, ingen aning

Studiecentrets tak i Jerusalem har en fantastisk utsikt som många kommer för att se. Men vi vill också att centrets verksamhet ska ge nya perspektiv på andra saker och ting. Kunskap, färdigheter och attityder utvecklas när man nyfiket spanar vidare och är öppen för mer sanning. Eller som en vän sa till mig häromdagen, när jag besökte den gamla hamnstaden Akko och fick en inblick i situationen där. – Det finns alltid ett perspektiv till!

I det uppdrag jag har här nere får jag ibland anledning att fundera på *hur* vi lär oss och *varför* det så lätt skapas föreställningar som begränsar synfältet. Eller den här frågan: hur kan det bli så diametralt olika reaktioner på samma fakta? Den senare frågan har blivit särskilt aktuell under kriget i Gaza där vi matats med bilder och rapporter. Jag tror att ett grundläggande svar är att de olika reaktionerna och tolkningarna beror på de perspektivval vi gjort, de glasögon vi tagit på oss.

Folkbildning handlar om att ständigt söka ett perspektiv till. Och då slipper man fastna i aktualiteterna, i en alls så allvarlig politisk situation. Man kan nämligen bli så upptagen av nuets favoriter att man målar upp en återvändsgränd och åstadkommer en förförelse, som får sin energi ur konflikterna och inte ur de hoppande bilder vi har om framtiden. På den här punkten ser jag att våra nära relationer med kyrkorna här kan lära oss mycket om vad det innebär att vara förankrad i den stora berättelsen som Bibeln ger oss.

Jag hoppas att Bildas verksamhet – genom studiecentret i Jerusalem och hemma i Sverige – än mer ska lyfta fram de historiska, de geografiska, de

religiösa och de kulturella perspektiven. Utan sådan aktiv spaning har man ingen aning om vad som egentligen händer i det som händer. Utan sådan spaning blir också vårt engagemang lätt ytligt och kortvarigt.

För att vi ska kunna bidra med något i världen är det alltså viktigt att vi får möjligheter att spana framåt, se runt hörnet och bortom aktualiteterna. Svensk fortbildning kan erbjuda dessa möjligheter om vi antar utmaningen att ”det alltid finns ett perspektiv till”.

Sune Fahlgren
Direktor SCSC

I världens mittpunkt

Föreläsningar och samtal om situationen i Gaza i sitt sammanhang

Trots den stora mediebevakningen är läget i Gaza svårt att förstå. Behovet av orienterande kunskap och bearbetande samtal är stort. Många vill tränga bakom nyhetsrapporteringen och söka en djupare förståelse av det som sker och den roll som politik och religion spelar. Dagens händelser behöver ses i sitt historiska och geografiska sammanhang. Därför erbjuder Studieförbundet Bilda offentliga seminarier över hela Sverige. Det finns även möjligheter att delta distanscirkel på nätet med ett par olika inriktningar. Läs mer på www.bilda.nu

Simone Weil i Jerusalem

Vill du lyssna till och samtala med Simone Weil i Jerusalem, i januari 2010? Weil är en av 1900-talets mest originella tänkare. Svaren på de trängande frågor hon ställdes inför som radikal intellektuell i Europa under 1900-talets första hälft sökte hon i vår civilisations allra djupaste källor – i de grekiska tragedierna, i Jobs bok i Gamla testamentet och i evangelierna.

Hennes djupa kompromisslösa engagemang för fabriksarbetare och arbetslösa, mot exploateringen av kolonierna, de totalitära ideologiernas utbredning i Europa och Andra världskrigets vanvett kostade henne till sist livet.

I Jerusalem möts öst och väst; grekiskt, judiskt och kristet; modernisering och tusenåriga religiösa praktiker; här fortsätter de konflikter som under förra århundradet härjade Europa att ofra människoliv åt den blinda styrkan.

Vi undersöker nu intresset hos läsare av Simone Weil i Sverige att under en vecka pejla djupet hos denna tänkare i en miljö där de frågor hon brottades med är lika aktuella nu som då de skrevs. Skicka din intresseanmälan till magnus.nordqvist@bilda.nu eller scsc@bilda.nu

Jerusalembrevet är ett nyhetsbrev från Bildas studiecenter i Jerusalem där vi berättar om verksamheten och kort kommenterar aktualiteter i det heliga landet. Vill du ha kommande nyhetsbrev kan du sända din e-postadress till scsc@bilda.nu

Röster om krigets moral

Ur en öppen brevväxling mellan AB Yehoshua, prisbelönt israelisk författare, och Gideon Levy, ledarskribent på Haaretz.

"Det ligger någonting absurt i den jämförelse du gör mellan dödstalen. När du frågar hur det kan ske att de dödade tre eller fyra av våra barn och vi dödade hundrafemtio, kan man dra slutsatsen att om de hade dödat hundra israeliska barn (till exempel genom någon av de Qassamraketer som landade i skolor och daghem i Israel som råkade vara tomma), så skulle vi ha rätt att döda hundra palestinska barn."

"Vi har ingen avsikt att döda palestinska barn för att hämnas våra egna döda barn. Allt vi försöker göra är att få deras ledare att sluta med den här meningslösa och ondskefulla aggressionen, och det är enbart på grund av att Hamas tragiskt och avsiktligt bebländar sig med civilbefolkningen som barn, oturligt nog, också dödas. Faktum är att Hamas sedan Gazauttåget enbart skjutit raketer mot civila. Även i detta krig, till min förvåning, märker jag att de inte siktar mot militära anläggningar längs gränsen utan hela tiden mot civila samhällen."

A B Yehoshua (Haaretz, 16 januari 2009)

"Du försöker rättfärdiga det mest brutala krig Israel någonsin fört och deltar sålunda i bedrägeriet att 'ockupationen av Gaza är över' och rättfärdigar massdödande med argumentet att Hamas 'avsiktligt blandar sina styrkor med civilbefolkningen'. Du dömer ett hjälplöst folk som förvägrats en regering och en armé – som inkluderar en fundamentalistisk rörelse som använder otillbörliga medel för att kämpa för en rättvis sak, nämligen slutet på ockupationen – på samma sätt som du dömer en regional makt som anser sig vara humanitär och demokratisk men som har visat sig vara en brutal och grym ockupant."

Och nej, jag vet inte 'väldigt väl', som du skrev, att vi inte avser att döda barn. När man använder pansar, artilleri och flyg i ett så tätbefolkat område kan man inte undvika att döda barn. ... Resultatet, inte avsikterna, är vad som räknas – och dessa är fruktansvärda."

"Trots all den destruktiva kraft vi använde i detta krig märker jag fortfarande inte hur detta påverkat palestinierna; Qassamraketer skjuts fortfarande in i Israel. De och världen har definitivt lärt sig något annat från de sista veckorna – att Israel är ett farligt och våldsamt land!"

Gideon Levy (Haaretz 18 januari 2009)

Inspirerande omstart

Med upprustade lokaler, ny inredning och en välbesökt mottagning har studiecentret nu startat om sin verksamhet i Jerusalem.

Bilda har funnits i Jerusalem i arton år. Under de senaste åren har verksamheten utvärderats och diskussioner förts internt i Bilda, med medlemsorganisationer hemma i Sverige och lokala partners i Jerusalem och Israel/Palestina. Nu börjar visionerna och strategierna för framtiden att ta form.

Ett viktigt avstamp var återinvigningen av centrets lokaler den 12 januari. I de nya centret finns rum anpassade för seminarier, utställningar, intima samtal och enskilda studier. I varje rum finns bokhyllor fyllda med böcker för den nyfikne och vetgirige att fördjupa sig i. Här finns litteratur om det heliga landet, Jerusalem; kristendom, judendom och islam; den politiska situationen och dess historia.

– Vi vill att våra besökare ska uppleva att vi är det vi säger att vi är, en plats för studier och bildning, för möten och samtal. Böcker är viktiga, de är en motvikt till de aktualiteter som så lätt fångar oss, inte minst i den konfliktfyllda situationen här nere. Inte på ett sådant sätt att vi glömmer eller negligerar verkligheten omkring oss, utan så att den får djup och mening, förklarar centrets direktor Sune Fahlgren.

Sune Fahlgren tackade gästerna för deras stöd för centret. Utan er skulle vi inte vara här, konstaterade han.

En tavla med Vår fader på Jesu eget språk var en av gåvorna till centret.

Alla lät sig väl smaka av den goda maten.

Återinvigningen firades med en mottagning då centret fylldes av representanter från de lokala kyrkorna, vanliga Jerusalembo, svenskar som bor och arbetar här och en delegation från Bildas medlemsorganisationer i Sverige. Trots att återinvigningen skedde i skuggan av kriget i Gaza, så gav den inspiration och kraft åt centrets nysatsning.

– Solidarisk närvaro med de människor som bor här, är ett viktigt motiv för centret. Det ville vi uttrycka med att slå upp dörrarna på nytt trots den svåra situationen, säger Sune Fahlgren.

Ärkebiskop av Aristarchos från Grekisk-ortodoxa patriarkatet.

Feride Tas från Bildas förbundsstyrelse i samtal med ärkebiskopen Mar Sewerious Malke Mourad.

Förbundsrektor Kerstin Enlund höll återinvigningstalet.

Text och bild: Magnus Nordqvist

Välbesökt mottagning. De lokala kyrkorna i Jerusalem var väl representerade när centret återinvigdes. Här syns bland andra den armeniske ärkebiskopen Aris Shrivanian, den syrisk ortodoxe ärkebiskopen Mar Sewerious Malke Mourad och ärkebiskop av Aristarchos från Grekisk ortodoxa patriarkatet.

SCSC:s ordbok

För studiegrupper och andra intresserade fortsätter vi här en serie ordförklaringar. Ordboken samlas på vår hemsida www.bilda.nu/scsc

B

beit/bet | den andra bokstaven i det hebreiska alfabetet heter "beit/bet" och betyder "hus". Bokstaven betecknar även siffran 2. Många platser i det heliga landet börjar med "beit/bet", till exempel Beit Sa-hour och Betlehem.

Balfourdeklarationen | ett brev skrivet den 2 november 1917 av den brittiske utrikesministern Arthur James Balfour. Brevet betygar judenheten att den brittiska regeringen såg "med gillande på upprättandet av ett nationellt hem i Palestina för det judiska folket". Men det sägs också att "intet skulle göras som kunde inverka ofördelaktigt på de medborgerliga och religiösa rättigheterna för de icke-judiska samhällena i Palestina". Deklarationen blev ett politiskt program under de år då Palestina styrdes av britterna.

bosättning | en judisk koloni på Västbanken och i Gazaremsan (inkl östra Jerusalem). Enligt FN:s organ OCHA finns det för närvarande 149 sådana bosättningar. Antalet bosättare är omkring 260 000 på Västbanken och i östra Jerusalem cirka 200 000. Nya bosättningar – ofta på en kulle – kallas för "utposter" (outposts).

brittiskt mandat | Den 9 december 1917, i slutskedet av första världskriget, erövrade britterna Palestina från de dåvarande turkiska härskarna. De brittiska trupperna hade stöd av arabiska nationalisterna. Områdets framtid avgjordes vid fredsförhandlingarna efter världskriget. I juli 1920 blev Palestina ett brittiskt mandat under Nationernas Förbund fram till år 1948. Under den tiden byggde judarna upp sitt nationella hem. På grund av förföljelser i Europa och den framväxande sionismen ökade invandringen av judar till Palestina markant. Den arabiska reaktionen mot detta folkhemsprojekt var negativ. Efter en arabisk revolt 1936 kom en stor del av Palestina under arabisk kontroll, men revolten slogs två år senare ner av brittisk militär och britterna började begränsa den judiska invandringen.

bypass roads | ett nätverk av vägar som efter Osloavtalet 1993 byggs för israeliska bosättare på Västbanken. Den lokala palestinska befolkningen har inte tillträde till dessa vägar. Dessutom isolerar de de palestinska byar från varandra.

Ur SCSC:s bibliotek

En berättelse om kärlek och mörker, av Amos Oz (W&W)

Vissa böcker har makten att förändra ens sätt att se. Detta är en sådan. Amos Oz har skrivit en oerhört rik berättelse om sig och sin familj. Den börjar i östra Europa men rör sig genom de landskap som Jerusalem och den unga staten Israel utgör som geografiska och mentala platser. Världen förändras och med den livsbetingelserna för de människor vi får följa i boken.

Allt berättas ur den unge judiske pojken perspektiv, som sakta mognar till man, som måste fatta sina egna livsavgörande beslut. Jag lär mig om judisk kultur och historia, om livet i Jerusalem och Israel under de avgörande åren. Framför allt får jag öva mig i konsten att inte förenkla, att uppmärksamt se, utan att döma.

Magnus Nordqvist

SCSC-kalendarium februari – mars

- 4 februari "Christian identifications of Modern Buildings in Medieval Jerusalem" Föreläsning kl 17.00 av arkeologen Robert Schick, Albright Archeological Institute.
- 21 februari Frukostklubben möts kl 9.30–11.00. Öppen studiegrupp kring religion, kultur och samhälle.
- 27 februari Styrelse och personal från Bilda Nord gör en studieresa tillsammans med Petra Falk.
- 2 mars "Towards a Theology of Religions – from an orthodox christian perspective". Föreläsning kl 19.00 av Michael Ellnemyr.
- 17 Studieresa med rektor från folkhögskolor. Resepedagog: Lars-Inge Claesson.
- 24 mars Påskresa för studiegrupp från Tibro. Resepedagog: Annika Eclund.
- 4 april

Berörd och drabbad

Det är Yom kippur, försoningsdagen, och jag är i Israel/Palestina. Efter en dramatisk bussresa på Västbanken, från Betlehem till Jerusalem på nästan oframkomliga vägar, står vår andra buss i Betania eller Azariyye som det heter idag och väntar på att ta oss in till Jerusalem. Men först gör vi ett besök vid Lasarus grav och många handlar av den överlycklige butiksägaren som knappt får se några turister nu för tiden med alla checkpoints och murar som stänger av gatorna.

Väl framme i Jerusalem är det alldeles biltomt eftersom all trafik är förbjuden på Yom kippur. Vi vandrar mitt på gatorna på väg till Svenska teologiska institutet (STI) för att lyssna på en föreläsning om Yom kippur av Håkan Bengtsson, STI:s föreståndare.

Vi är på "Dagenresa", en studieresa anordnad av Bilda och tidningen Dagen som inbjöd till "Möten i Israel och Palestina som berör och vidgar perspektiven. En studie- och bildningsresa som syftar till en större förståelse av konflikten". Och nog berör det alltid. I en sådan här resa ingår mycket annat som man varken kan betala för eller riktigt förbereda sig på. Där ingår alla våra egna bilder, allt ifrån söndagsskolans flanellografbilder till massmedias ständiga rapporter om konflikten, som sedan ska möta den komplexa verklighet som människor i Israel och Palestina nu lever i.

Själv har jag hunnit vara i det heliga landet ganska många gånger nu. Den första fascinationen av att se de bibliska platserna har lagt sig. Jag försöker inte heller längre förstå hur det såg ut på Jesu tid. Det som drabbar mig däremot är att detta är platsen som rymmer så oerhört mycket och som så många människor dras till. Här har tre stora religioner sina heliga platser, firar sina olika helgdagar och lever i sina religiösa traditioner. Platsen för pilgrimer att längta till och att äntligen få komma till. Och samtidigt, platsen för ständiga konflikter, krig, murar, hat och rädsor.

Jag vill själv fortsätta med och även möjliggöra för andra att delta i resor som förändrar, resor som ger nya insikter. Bilda erbjuder nu studieboken *I Jesu fotspår* som en inspiration att göra sådana resor. Det är en bok som i bild och text tar oss med till Bibelns platser. Med hjälp av den kan vi också resa hemma. Att vandra i Jesu fotspår är att ta Jesus och hans ord på allvar. Då blir det inga nostalgiska turistresor utan resor som förändrar livet, antingen de görs hemma eller borta.

Den längsta resan är resan inåt.
(Dag Hammarsköld)

Solveig Westerborn
Samordnare för Bildning och kultur i frikyrkorna